

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— I.

FŐSZERKESZTŐ:
 GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Magyar tudós dicsősége.

Nobel Alfréd, svéd vegyész a dinamit fel-
 találásával és gyártásával óriási vagyont szer-
 zett. 1896-ban halt meg. Vagyonának tekintélyes
 részét végrendeletileg a világ legkiválóbb tudó-
 sainak, íróinak, művészei-
 nek és békeapostolainak
 jutalmazására hagyta. Az
 emberiség legkitünőbb tu-
 dósai, írói és művészei
 évenként döntenek el, hogy
 kik érdemesek a nagy tiszt-
 tességet és jelentős anyagi
 értéket képviselő díjakra.

A Nobel-díjat eddig több
 magyar származású, de
 külföldön élő tudós kapta
 meg. Ebben az évben a kö-
 zel 7 millió lej értékű, egye-
 sitett orvosi és vegyi díjat
 Szent-Györgyi Albert, sze-
 gedi egyetemi tanárnak
 ítelték oda. Szent-Györgyi
 Albert a vitaminkutatás te-
 rén ért el fényes eredmé-
 nyeket. Ennél nagyobb ki-
 tüntetést tudós ember nem
 kaphat! A magyar tudós
 kitüntetése céltudatosan át-
 gondolt, ernyedetlen és kö-
 vetkezetes, tudományos kutatás jutalmazása volt.

Szent-Györgyi Albert kutatásait Hollandiá-
 ban kezdte meg. Tövises és küzdelmes út után
 érte el, hogy az angol cambridgei egyetem vegy-
 tani intézetét felajánlották kísérleteinek hajlé-
 kául. A siker felé vezető út tövises ezután rendre-
 rendre eltűntek. Kitartó munka után Szent-
 Györgyi Albert Amerikában érte el az első je-
 lentős eredményt. Állati mellékvesékből husz

gramm C vitamint állított elő. Sok ezer mellék-
 vese és sok ezer dollár kellett ehhez a sikerhez!
 Szent-Györgyi ekkor nem követte azok példáját,
 akiket a külföldi siker elvakít és hazájuktól el-
 szakadnak, hanem vissza-
 tért Magyarországra és a
 szegedi egyetemen tanári
 katedrát kapott.

Szent-Györgyi szegedi
 munkássága hozta meg a
 világsikert. Ebben szerepet
 játszott a véletlen is —
 paprika formájában. Sze-
 ged a magyar paprikater-
 melés és paprika kereske-
 delem központja. Ez a fi-
 nom fűszer sehol a világon
 nem terem olyan kitűnő
 minőségben, mint Szeged
 vidékén. Szent-Györgyi Al-
 bert rendkívül érdekes mó-
 don került abba a helyzet-
 be, hogy a paprikából ki-
 sérelje meg a C vitamin
 előállítását.

A vegyi anyagok vizsgá-
 latának sokszor az a legna-
 gyobb akadálya, hogy kis
 mennyiségben állanak a

tudósok rendelkezésére. Mint említettük óriási
 mennyiségű mellékvesét kellett a magyar tudós-
 nak Amerikában feldolgoznia, hogy néhány
 gramm C vitamint állítson elő. Szent-Györgyi
 kutatásai Szegeden oda irányultak, hogy növé-
 nyekből kísérje meg a C vitamin előállítását.
 Nagyon sok műveleti és vadon élő növény tar-
 talmaz C vitamint, azonban olyan kis mennyi-
 ségben, hogy belőlük a vitamin kivonása gya-



Dr. Szent-Györgyi Albert.

korlatilag nem fizetődik ki. A kérdést a paprika oldotta meg. *Szent-Györgyi* erre vonatkozó felfedezését néhány évvel ezelőtt tartott előadásában a következőképpen mondotta el:

— Minden kísérletem hiába való volt, hogy növényekből nagyobb mennyiségben C vitamint állítsak elő. Egy véletlen sietett ismét segítségemre. Egy októberi vacsorán Szegeden nem izlett a paprika. Bosszusan félredobtam a tányéromról. Aztán eszembe jutott, hogy a paprikát még nem vizsgáltam meg. A vacsoraasztalról laboratóriumba vittem a paprikát, egész éjszaka dolgoztam és reggel arra a meglepő felfedezésre bukkantam, hogy a paprika rendkívül nagy mértékben tartalmazza a C-vitamint. Elképzelték, mennyire örültem, amikor két hét alatt sikerült paprikából félkiló C-vitamint előállítanom. Európa vegyészeit elláttam megfelelő mennyiségű C-vitaminnal ebből a félkilóból.

— A szervezet nem nélkülözheti a C-vitamint. Bizonyos állatoknál, amelyeket C-vitamin mentesen táplálnak, már az ötödik nap súlyos fogbetegség jelentkezik. Majd a sejtekben zavarok lépnek fel. Kiderült az is, hogy a szervezet ellenálló képessége a betegségekkel szemben ugyanolyan mértékben csökken, amilyen mértékben nem kap a szervezet megfelelő mennyiségű C-vitamint. Ezek után meg kell rémülnünk bizonyos diétáktól, amelyeket az orvosok irnak elő a betegeknek. Így például a tifuzos betegeknek a vitaminmentes törtpépeket rendelik és ezzel lecsökkentik a tifuzos beteg ellenálló képességét. Annyi bizonyosnak látszik, hogy főleg a csecsemő gyógyítás terén lesz nagy szerepe a C-vitaminnak.

Szent-Györgyi Albert előadásának kiragadott része rávilágít a C vitamin nagy fontosságára. A C vitamint *súly-skorbut* ellenes vitaminnak nevezik. Vízben oldódó vitamin és ezért a zöldségfélék főzése alkalmával a lébe megy át. A zöldségeket ezért sokkal helyesebb párolással készíteni. A citrom, narancs, málna, eper, paradicsom, káposzta nagymennyiségben tartalmazza a C vitamint. *Szent-Györgyi* Albert felfedezése döntötte el, hogy a *paprika egyik legkiválóbb C vitamin forrás*. Milyen paprikában van a legtöbb C vitamin? A kutatások szerint a félig érett zöldpaprikában található a legtöbb C vitamin. Tehát az olyan zöldpaprika, amelyik rozsdásodni, pirulni kezd, tartalmazza a legtöbb C vitamint. Az ugynevezett lapos formájú paradicsom-paprika C vitamin tartalma is nagyon magas. A porrá őrölt paprikában nincs C vitamin. A tudományos kutatások során azonban kétségtelenül megállapították, hogy az őrölt paprika is a legkiválóbb fűszerek közé tartozik.

A paprika és a parikából készült fehér por, a C vitamin *Szent-Györgyi* Albert magyar tudós-nak megszerezték a világ legnagyobb tudományos kitüntetését a *Nobel-díjat*. A *Nobel-díj* odaítélésével a tudományos világ tárgyilagosan megállapította, hogy az utóbbi évek legnagyobb felfedezését *Szent-Györgyi* Albert tette. A magyar tudós most már a *Nobel-díj* fényében fogja értékes kutatásait folytatni. Bizonyos, hogy rövidesen megint hallani fogunk kutatásainak eredményéről és az is bizonyos, hogy kutatásai olyan téren fognak eredményeket felmutatni, amelyeknek az egész emberiség óriási hasznát fogja látni.

Sikerének már azért is jogunk van örülni, mert *Szent-Györgyi* Albert erdélyi származást ember, apja Marosvásárhelyről került föl tisztviselőnek Budapestre.

Öfelsége vadászaton.



Öfelsége Károly király és Mihály nagyvajda Csehszlovákiában nagysikerű vadászaton vettek részt. A vadászaton a cseh köztársaság vezetői közül is számosan megjelentek. Képünk *Öfelségét* ábrázolja, amint vadászszékén várakozik a vad jelentkezésére.

Küldjenek vevőt...

A szászok példájára mostanság nem hivatkozunk annyit, mint régebben. Az ők összetartását is meggyöngítették a pártharcok. Viszályaik annyira elfajulnak néha, hogy szinte mi is sajnálkozunk rajtuk.

De ha politikai egységük meg is zavarodott, gazdasági téren ma is szoros összetartás van köztük. Ezen a téren máris példát vehetünk tőlük.

Gazdasági egyesületük őszi beszámoló gyűlésén is kifejezésre juttatták, hogy anyagi érdekeik állapotában mennyire egységesek!

A gyűlésen elhangzott beszámolások legfőbb tanulsága, hogy a szászok minden alkalmat fölhasználnak az értékesítés minél előnyösebb megszervezésére. A parlamenti bizottságokban is ez a fő törekvésük: állatkivitelük, gyümölcs, vaj, zsír termelésük piacainak biztosítása. Magának a gazdasági egyesületnek, persze, kitűnő szervezete és nagy gyakorlata van a kiviteli anyag összegyűjtésére és irányítására.

Hogyan állunk mi, magyarok, a mezőgazdasági termelés értékesítésével?

Érthető, hogy még mindig a kezdet nehézségeivel küzdünk. Itt-ott mutatkozik némi siker — a hitelszövetkezetek ezirányú érdemeit többször kiemeltük — ám az összefogó szervezet s ennek révén a tervszerű munka még hiányzik gazdasági életünkéből.

Természetes tehát, hogy minden szóra és minden lépésre élénken figyelünk, ami a mezőgazdasági értékesítés ügyével kapcsolatban van.

Közelebbről az Erdélyi Gazdasági Egylet elnöke szólt erről a kérdéstről az udvarhelymegyei

gazdaggyűlésen. Bejelentette, hogy a gazdasági egylet az értékesítés biztosítására kereskedelmi részvénytársaságot szándékszik alapítani, amely egyfelől a gazdák gépvásárlását könnyítené meg, másfelől a termények értékesítésével foglalkoznék.

A bejelentést szívesen vesszük tudomásul: csakugyan az a végső cél, hogy saját értékesítő szervünk legyen, amely a gazdákat első kézből tudja, mint vevő és eladó, kiszorgálni. De nem hallgathatjuk el abbéli aggodalmunkat, hogy ez a szervezet a mi viszonyaink között nehezen fog létrejönni s lassan fog munkába állni. Az élet pedig azt követeli, hogy azok, akik a gazdák vezetésére vállalkoztak, a mai feladatokat is megoldani igyekezzenek. Szívesen vettük volna tehát annak bejelentését, hogy a kereskedelmi részvénytársaság szervező munkája mellett a gazdasági egylet a közvetítést is vállalja.

Mai számunkban képet közlünk, amely egy nagyenyedi almatermelő leszedett ártuját mutatja be. A képet azzal a kéréssel juttatták el hozzánk: *Küldjenek vevőt kitűnő almámra!*

Sajnos, mi nem rendelkezünk olyan számos személyzettel s ennek olyan sokoldalú szakismeretével, mint a gazdasági egylet, mi tehát legjobb akarattal sem tudunk a kérésnek eleget tenni.

De kötelességünknek tartjuk a kérést az illetékes szervhez, a gazdasági egyletnek továbbítani: küldjön vevőt a magyar termelőkhoz addig is, amíg a szóbanforgó kereskedelmi részvénytársaság megszervezése után maga jelentkezhetnék vevőnek!

Külföld.

A bolsevizmus ellen. Olaszország, Németország és Japán közelebbről szövetséget kötnek a bolsevizmus terjedésének megakadályozása céljából. Ez a szövetség nyílt harcot jelent a szovjet ellen s megkötésére az adott okot, hogy Oroszország Kinában majdnem nyíltan harcot Japán ellen és a spanyol

kormány támogatásával sérti Olaszország érdekeit a Földközi-tengeren, Németország ellen pedig állandóan támadásokat intéz s a Csehországgal megkötött szerződése folytán közvetlenül Németországot veszélyezteti. A három fenyegetett ország szövetekezése nyílt fellépés a szovjet ellen s bár sok tekintetben tisztazza a helyzetet, hozzá fog járulni a nemzetközi feszültség fokozásához.

Anglia elismeri Francot. A határen nem történt semmi komolyabb esemény, de a Földközi-tengeren ismeretlen nemzetiségű repülőgép elsüllyesztett egy kisebb angol teherszállító hajót. A hajón rajta volt az ellenőrző bizottság két tisztje, tehát az nem szállíthatott hadianyagot. Anglia különben kereskedelmi szerződést köt Francia tábornokkal s bár hadviselő félnek még nem ismeri el, meg-

engedi neki, hogy Angliába konzulokat küldjön. A konzulok kiküldése a kereskedelmi forgalom nyugodt lebonyolítására csakugyan szükséges. De a megegyezés azt is mutatja, hogy Anglia mindenképen megvédi érdekeit.

A kínai háború. A japán csapatoknak irtózatos véráldozat árán sikerült a Shanghajt átszelő folyón átkelni. Ennek az átkelésnek Japán szempontjából feltétlenül meg kellett történnie, mert Shanghaj nemzetközi területe mellett — ahova sem a kínaiak, sem a japánok csapatokkal be nem mehetnek — egy kaszárnyába bezárkóztatták a kínai csapat nagy károkat okozott és okoz a japániaknak. Folyón is meg lehetett volna közelíteni ezt a kaszárnyát s ezt a japániak meg is kísérelték. Azonban a folyó átszeli a nemzetközi területet s ezért az angol és az amerikai hadihajók megakadályozták a japáni hajók átkelését. Ezért kellett az átkelést más helyen és olyan nagy áldozattal kieroszakolni. Emiatt igen nagy a felzudulás Japánban, különösen Anglia ellen és ez megint egy kényes, nagy feszültséget okozó pontja a nemzetközi helyzetnek.

A Kína épségét biztosító kilenc hatalom tanácskozása lapunk zártakor kezdődött meg Brüsszelben. A tanácskozáson azonban sem Japán, sem Olaszország nem jelent meg. Németország — ő annak idején nem írta alá a szerződést — elhárította magától a meghívást, viszont megjelent Oroszország, aki szintén nem volt aláíró fél, de meghívást kapott. Ilyen előzmények után nem valószínű, hogy a tanácskozás komoly eredményt hozzon. Ez pedig

egy újabb oka lesz a nemzetközi helyzet rosszabbodásának. **Uj hid készül Budapesten.** Alig avatták fel a gyönyörű Forthyt Miklós-hidat, máris hozzákézdtek, a rég megállapított terv szerint, az ó-budai Duna-hid megépítéséhez.

Ez a hid a Margit-sziget északi csucánál fogja átszelni a Dunát s még inkább a „szép vidék városá”-vá teszi a magyar fővárost.

Eden beszéde. Anglia kiváló fiatal külügyminisztere nagy beszédet tartott az alsóházban. Beszédében foglalkozott a világpolitika minden kérdésével s azt az eredményt vonta le azokból, hogy a nemzetközi helyzet jelenleg rendkívül súlyos.

Eden beszéde különösen Olaszországban adott alkalmat nagyon éles kifogásokra. Mussolini ugyanis, lapunkban már ismertetett beszédében, erőteljesen támogatta Németország gyarmatigényeit Afrikában s erre Eden azt felelte, hogy Anglia nem engedheti meg, hogy valamely kormány közös áldozatokhoz hozzájárulásra szólítsa fel, amikor semmi sem bizonyítja, hogy az illető kor-

mány hajlandó maga is részt venni a hozzájárulásban. Erre az olaszok azt felelik, hogy a német gyarmatok tulnyomó és értékes részét Anglia és Franciaország kapták, viszont Absztrahciát Olaszország maga hódította meg s így abból nem ad. Tehát ebben a kérdésben is nagy az ellentét és ez szintén az Eden megállapításának helyességét bizonyítja.

Fontos látogatás Magyarországon. Megbízható hírek szerint az angol külügyminiszterium állandó államtitkára, Vansittart lord, november első felében Budapestre látogat, hogy tárgyalást folytasson Darányi miniszterelnökkel és Kánya külügyminiszterrel. Ezt a látogatást különösen nagyfontosságúnak tartják azért, mert eddig ez az államtitkár volt a legerélyesebb képviselője az ugynevezett „nagy-antant” politikának. Hogy tehát mégis ellátogat Magyarországra, ez amellet szól, hogy eddigi irányától kezd eltérni.

A magyar miniszterelnök különben november második felében Berlinbe utazik az ott megnyitott nemzetközi vadászkiállítás megtekintésére.

Transzilvánia legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

Tatarescu bucsubeszéde és a magyar nép.

Tatarescu miniszterelnök a négyéves kormányzás után a liberális párt értekezletén elmondotta bucsubeszédét. Elbucuzott őmaga és elbucuztatta a kormányát s mindezt azért csinálta, hogy a négyéves liberális kormányzást a történelem dicsőséges fénykörébe helyezze. Beszédét a különböző politikai pártok vezérei saját pártjuk s magatartásuk szemüvegén keresztül bírálgatták s nemcsak a miniszterelnök személyét, hanem politikai hattyudalát is éles kritikában részesítették. Mihalache, a nemzeti parasztpárt elnöke többek között kijelentette, hogy „az országot nem lehet elkábitani a hazugság légkörével, képmutatással és hamisításokkal. Az ország egyelőre hallgat és szenved.” A miniszterelnök beszédét „cifra szóképleteknek és tréfák halmazának” minősítette.

A Magyar Nép, habár oka volna rá, hogy Tatarescu beszédét éles kritikában részesítse, csak tényeket állapít meg, amikből fel lehet állítani a magyarság szempontjából a liberális kormányzás mérlegét.

Még mindnyájan ismerjük Tatarescu miniszterelnököt abból az időből, amidőn mint kisebbségi miniszter utazta be Erdélyt s különösen többször megfordult Erdély fővárosában, Kolozsváron. A vármegyeházára ilyenkor összehívta a hatóságok és a politikai élet kiváló képviselőit, a sajtó munkásait s tagadhatatlanul ügyes ékesszólással fejtegette a nemzetiségi kérdés fontosságát s előszeretettel hangoztatta, hogy Románia mindig demokratikus szellemben oldja meg a kisebbségi kérdést s minden állampolgárnak, aki hű az állammal szemben, szabadságot biztosít az országban. Valósággal kisebbségi szakértőnek játszta meg magát s most, midőn visszagondolunk négyéves kormányzásának az idejére, a csalódás keserű ízével a szájunkban állapítjuk meg, hogy a volt kisebbségi miniszter és a későbbi miniszterelnök között a kisebbségi kérdésben mélyeszes szakadék keletkezett. Négy év alatt Tatarescu sokszor szólt az ország népéhez, sajnos, azonban a négymilliónyi kisebbségről legtöbbször megfeledkezett. Legutóbb is, midőn a kisebbségi kérdés rendezéséről beszélt Nagyváradon, alig ismertünk rá a régi Tatarescúra. A régi beszédei önzetlenül kínálgatták a békét s feltételek nélkül akarták megoldani a kisebbségi kérdést, míg a nagyvá-

radi beszéd, harcias hangon kínálta a békét; ugyancsak harcias szellemben emlékezett meg a kisebbségi kérdés rendezéséről is.

De ha Tatarescu mint miniszterelnök a kisebbségi kérdéstről alig beszélt, a kisebbségi ügyekben annál többet cselekedett. Itt csak egy kis izelitőt adunk, amiből meg lehet állapítani, hogy a négyéves kormányzás alatt a kisebbségek helyzete nem javult, sőt rohamos lépésekkel rosszabbodott. A Tatarescu-rezsim alatt a városi és községi tanácsokban eltiltották a kisebbségi nyelvhasználatát. A községi tanácsokban is csak úgy engedték meg a kisebbségi nyelvet, ha azt azonnal a többségi nyelven is tolmácsolták. Állandó baj volt a községi választásokkal is. Az ugynevezett időközi bizottságok uralmát kisebbséglakta vidékeken valósággal állandósították és így a magyar nép jóformán sehol sem vehetett részt a városi s községi közigazgatásban. Az ő uralma alatt csapott lángra a nyelvvizsgáztatás szenvedélye, amelynek következtében rendkívül sok magyar tisztviselőt bocsátottak el állásából. Még a vallásos természetű összejöveteleket is csak miniszteri jóváhagyással engedélyezték s ugyanakkor az egyházak segélyét, az ugynevezett kongruát leszállították. Éles harc indult meg a székely kultúróna vidékein a kisebbségi iskolák ellen s míg 1933-ban 427 kisebbségi iskola működött, az utolsó időben már csak negyvennégy iskolában tanítottak magyarul. Tatarescu kormányzásának a vége felé, midőn már közeledtek a választások, jelentkezett Pop Valér nemzetvédelmi levele, amelynek nem volt más célja, mint az, hogy a magánvállalatokból is kiszorítsa a magyar tisztviselőket, alkalmazottakat és munkásokat s ezzel az intézkedéssel kedvező légkört teremtsen maga és pártja számára a választások előtt.

Tatarescu hattyudalában sem emlékezett meg a kisebbségekről. Óvatos ember. Ha a kisebbségi kérdést fel akarta volna vázolni, akkor a liberális kormányzás diadalának kellett volna feltüntetnie az itt élő kisebbségek elleni elnyomó törekvéseket és intézkedéseket. Ezt azonban külpolitikai szempontok nem engedték meg. Tatarescu tehát inkább hallgatott erről a nagyjelentőségű kérdéstről. Mi azonban annál többet tudnánk és szeretnénk beszélni. Sajnos ebben éppen a liberális kormányzás intézkedései akadályoznak meg.

Belpolitikai hírek

A választási harc megnyitott-nak tekinthető. A liberális párt vidéki tagozatainak elnökei Bratianu és Tătărescu elnökelete alatt ülést tartottak. Az ülésen a választási harc kérdéseit beszélték meg. Nem hivatalos forrásból származó hírek szerint a választások december közepén lesznek.

AZ ADEVERUI szerint Mihalache következik. Az Adeverul című bukaresti ujság értesülései szerint a liberális párt és a kormány vezetői Mihalachet fogják kormányelnökül ajánlani. Az ellenzéki pártok az Adeverulnak ezt a híret nem tartják hitelesnek, sőt ujabban a kormány köreiből is cáfolják.

Jorga a kisebbségek ellen. Jorga tanár, volt miniszterelnök Bukarestben politikai jelentőségű beszédet tartott. Jorga élesen támadta a zsidókat és kikelt a kisebbségek ellen. Beszédében kifejtette, hogy a román nép ebben a pillanatban kisebbség az országban. A falusi románság szét van szórva és nem képvisel erőt, városban pedig a zsidóktól és a kisebbségektől nem tud a románság tért hódítani. Jorga beszéde általános

feltűnést keltett, mert eddig mérsékelt magatartást tanúsított a kisebbségekkel szemben.

Tătărescu törökországi látogatásának jelentősége. Tătărescu miniszterelnököt Törökországban szívesen fogadták. Ankarában Tătărescu fontos külpolitikai kérdéseket tárgyalta meg. A tiszteletére rendezett lakomán Tătărescu politikai jelentőségű beszédet tartott.

Vas- és betongátak az ország határára. Pop Valér, miniszter Nagyszalontán egyházi ünnepségen vett részt. Az ünnepség után tartott közebéden Pop Valér beszédet tartott. Beszédében előadta, hogy Románia csak úgy tud védekezni a külső ellenségek ellen, ha a határok mentén vas- és betongátakat épít.

Mihalache munkában. A nemzeti-parasztpárt a kormányutódlás kérdésében a legnagyobb reménységgel tekint az események fejlődése elé. A párt kebelében lázas munka folyik a reménybeli kormány munkatervének összeállítása céljából. Mihalache állítólag már dolgozik a miniszteri névsor összeállításán. Hír szerint az új kormányban a párt fiatal tagjainak érvényesülését akarja biztosítani.

Több választási jelt meg fog-nak semmisíteni. Az igazságügyi minisztérium mellett működő választási bizottság több olyan párt választási jelét megsemmisíti, amely pártok az utóbbi időben nem vettek részt a választásokon. Az intézkedésre azért van szükség, mert utóbbi időben nagyon sok kérés érkezett az igazságügyi miniszterhez új választási jelek engedélyezése ügyében.

Aki percnyi pontossággal tudta halála idejét. Adelina Cafiero nápolyi ápolónő rendkívül érdekes körülmények között percnyi pontossággal jósolta meg előre halálát. Erről közöl érdekes cikket *Tolnai Világlapja* 11. száma.

Őszi ültetésre

Gr. Teleki Arvéd faiskolája
Drasov, posta: Cunjă
jud. Sibiu ajánl: Jonathan,
Ontario London,
Török Bálint, Batul,
Arany Pármen, Bos-
koop szépe

alma csemetéket

Rákóczy, Ageni
szilva ringló,
nagygyümölcsű eper
és ribizke folyton-
termő málnatöveket
tiz és száz darabon-
ként előnyös árban.

Megjelent a **GAZDATUDOMÁNY** második kiadása.

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

tudjuk biztosítani. A könyv több, mint 600 oldalon foglalkozik a gazdálkodás tudományával és abban mindent megtalál a haladni vágyó gazda. Igyekeznek tehát mindenki sürgősen megszerezni a **Gazdatudomány** című könyvet.

című könyve előfizetőink számára kérésbesítési díjjal együtt 80 lei. A könyv bolti ára egyébként 90 lei. Ezen kedvezményes árat csak előfizetőink számára

Vadászatok a nemzetközi érdeklődés középpontjában.

A polgári társadalom vadászatai sokszor válnak jelentős családi, baráti, társadalmi mozgalmak kiinduló pontjaivá. Az államfők, neves politikusok által rendezett vadászatok pedig sokszor fontosabbak a hivatalos, nemzetközi tanácskozásoknál. Amint az ujságok közölték, *Hitler* kancellár a Berlinben levő nemzetközi vadászati kiállítás kapcsolatban kilenc államfőt hívott meg vadászatra és a kiállítás megtekintésére. Bennünket közelről érdekel a Csehszlovákiában *Károly* király tiszteletére rendezett udvari vadászat, mert ezen Románia uralkodója Benes csehszlovák köztársasági elnökkel találkozott.

Károly király *Ófelsége* különben Budapesten utazott át Csehszlovákiába. Átutazása közben udvari kocsijából nem szállott ki, jövet azonban a budapesti pályaudvaron magyar részről ünnepélyesen fogadták és kedves ajándékokkal lepték meg. Csehszlovákiában *Benes* elnökkel bizonyára megvitatta *Ófelsége* a nemzetközi politikai helyzetet. Az Európa nagyhatalmai között folyó nemzetközi tárgyalások kimenetele nagyjelentőségű a kisantant államaira nézve is.

Az uralkodó csehszlovákiai tartózkodásának

jelentőségét növeli az is, hogy megtekintette a brünni hadfelszerelési gyárat, ahol Románia számára készítenek hadifelszerelést.

Ófelsége csehszlovákiai tartózkodása alatt bizonyára megtárgyalta *Benes* elnökkel azokat a lehetőségeket, amelyek a Magyarországgal való béke viszony helyreállítására vonatkoznak. *Benes* nyilatkozatából arra lehet következtetni, hogy a kisantant államok hajlandók Magyarországgal barátsági vagy legalább is megnemtámadási szerződést kötni. Az eddigi tárgyalásokból, amelyek Szinajában és Genfben folytak le, az tűnt ki, hogy a tárgyalások leglényegesebb pontja a romániai magyar kisebbség helyzete. Azt is állítják, hogy az uralkodó Csehszlovákiában kihallgatáson fogadta *Titulescu* volt külügyminisztert.

Ne feledjük el, hogy *Titulescu*nak minden kormányváltás idején nagy szerep jutott a belpolitikai helyzet tisztázásában. Feltehető, hogy az említett csehszlovákiai találkozása az uralkodóval, szoros összefüggésben áll a belpolitikai helyzet megoldásával. De ha nem is tulajdonítunk ennek jelentőséget, mégis fontos változásnak kell tartanunk, hogy *Károly* király kihallgatást adott számára.

Hírek.

A gazdákat nem érdekli a konverziós törvény módosítása. Az ujságok hírül adták, hogy a konverziós törvényt módosították. A hírekkel kapcsolatban több olvasónk fordult hozzánk kéréssel, hogy közöljük a konverziós törvény módosítására vonatkozó újabb rendelkezéseket. Szükségtelennek tartjuk a módosítások ismertetését, mert a lényegtelen módosítás nem vonatkozik a gazdákra, illetőleg a falusi adósságokra.

Enyhe telet jósolnak. Egy svéd időjárás kutató nyilatkozata szerint az idei tél enyhébb lesz, mint az utóbbi tíz esztendő bármelyik tele. A jövő nyár

ra nézve a svéd tanár azt jósolja, hogy nagyon meleg és száraz lesz.

Az állampapírok felülbélyegzése. Közöltük lapunkban, hogy a forgalomban lévő állampapírokat a kormány le fogja bélyegeztetni. Jeleztük, hogy az erre vonatkozó határozott rendelkezés megjelenése után részletesen ismertetjük olvasóinkkal a lebélyegzés idejét és módzatait. Az erre vonatkozó rendelkezés a hivatalos lapban megjelent. Eszerint 1938 január 1-től kezdve csak olyan állampapírok kerülhetnek forgalomba, amelyek le vannak bélyegezve. A rendelet szerint a lebélyegzés határideje október 21-től számított két hónap.

Fekete egyenruhát kap a rendőrség. *Marinescu* tábornok, belügyi államtitkár elrendelte, hogy a rendőrlegénység és tisztikar ezután fekete színű egyenruhát hordjon. A rendeletet azal indokolják, hogy a rendőrség jelenlegi ruhája nagyon hasonlít a repülők egyenruhájához.

Hír szerint megtalálták a rák kórokozóját. A bécsi orvosszövetség ülésén *Gerlach* udvari tanácsos beszámolt a rákkal kapcsolatban végzett kísérleteiről. Elmondotta, hogy megtalálta a rák kórokozóját és sikerült bebizonyítania, hogy a rák fertőzés útján terjed. Ha az ellenőrző vizsgálatok során bebizonyosodik, hogy *Gerlach* felfedezése nem tévedés, a rák

gyógyításának kérdése új kor-
szak elé érkezik.

Sok idegen állampolgárt uta-
sítottak ki Szilágy megye terü-
letéről. Az idegen állampol-
gárok ellenőrzésével kapcsolat-
ban Szilágy megye területéről
nagyon sok idegen állampol-
gárt utasítottak ki. A kiutasi-
tott idegenek német, magyar és
cseh állampolgárok.

Református napok Brassóban.
Vásárhelyi János, református
püspök több napot töltött Bras-
sóban. A püspök brassói tartó-
zkodása alatt felszentelte a ki-
bővített felekezeti iskolát. A
brassói református napok je-
lentőségét nagyban növelte,
hogy résztvett azokon dr. gróf
Bethlen György, az Erdélyi Re-
formátus Egyházkerület fő-
gondnoka és egy alkalommal
előadást tartott. Dr. gr. *Bethlen*
György előadását lapunk köze-
lebbi számában fogjuk közölni.

**Ujabb nyelvvizsga Szatmá-
ron.** Szatmármegye prefektusa
váratlanul újabb nyelvvizsgára
rendelt több városi és megyei
tisztségviselőt. A vizsgára rendelt
tisztségviselők az eddig tartott
nyelvvizsgákat sikerrel kiállot-
ták. A vizsgán három tisztvi-
selő elbukott. Az elbukott tiszt-
viselők neveit nem hozták nyil-
vánosságra.

Huszonnégy könyvet kapott
ajándékba lapunk egy buzgó
olvasója. A Magyar Nép min-
den új előfizető szerzőjének egy
esinós és tartalmas könyvet ad
ajándékba. Akik szeretik a jó
könyveket, szívesen veszik ma-
guknak a fáradságot, hogy egy-
egy barátjukat, ismerősüket
megnyerjék a Magyar Nép ol-
vasótáborára számára. Minden új
előfizető egy jó könyvvel gyar-
apítja könyvtárakat. *Ujlaki*
Nagy Sándor, köbölkúti lakos,

a Magyar Nép könyvtárának
jubileumi pályázatára küldte
be válaszait és ekkor derült ki,
hogy szép házi-könyvtárának
jórészét előfizetők szerzésével
gyűjtötte. A vásároltak között
is értékes könyvei vannak. Aki
a jó könyvet szereti, rossz em-
ber nem lehet.

Haláltokozó orvosi tévedés.
Megdöbbszenté orvosi tévedés
történt Neust, ausztrai város-
ban. Két beteget szállítottak a
kórházba, akiken súlyos műtét
kellett végrehajtani. Az
egyik betegnek vakbelét kel-
lett eltávolítani, a másikon pe-
dig koponyalékelést kellett vol-
na végrehajtani. A sebész-főor-
vos tévedésből felcserélte a be-
tegeket és az agylékelésre váró
betegnek a vakbelét távolította
el, a vakbélgyulladásban szen-
vedő betegnek pedig fejét lé-
kelte meg. A szerencsétlen té-
vedés következtében mind a
két beteg meghalt.

**Nagy tűz volt egy mezősi köz-
ségben.** Mezőkapus község-
ben kigyulladt Sándor István
földbirtokos egyik gazdasági
épülete. A tüzet valószínűleg
gyújtogatás okozta. A kigyullt
épület leégett. A tűz továbbter-
jedését sikerült megakadá-
lyozni.

**A kolozsvári kisebbségi egy-
házak harca az iskolasegélyért.**
A közigazgatási törvény elren-
deli, hogy a falvak és városok
költségvetéséből aránylagos se-
gélyben kell hogy részesüljenek
a hitvallásos iskolák is. Leg-
több helyen nem tartják be a
törvény rendelkezését és így a
hitvallásos iskolák elesnek a se-
gélytől. Több helyen adtak az
iskolaszék vezetői panaszt ez el-
len az eljárás ellen. Kolozsvár
városában a négy magyar egy-
házközség vezetősége a közigaz-

gatási bírósághoz fordult jog-
orvoslat végett. A közigazgatási
bíróság illetéktelennek mon-
dotta ki magát az egyházak pa-
nasza ügyében. A kisebbségi
egyházak elhatározták, hogy az
ítéletbe nem nyugosznak bele,
hanem keresetet adnak be a bu-
karesti közigazgatási táblához,
egyidejűleg pedig perbe fogják
vonni a kultuszminisztériumot
a kolozsvári ítéletábla előtt.

**Véres szerencsétlenséget oko-
zott az elsült revolver.** Szatmár
mellett, Józsefháza községbe-
kettős halált okozott a gondat-
lanság. A falu fiataljai lakoda-
lomra készültek és régi szokás
szerint lövöldözve járták be a
főutcát. A menet élén Székely
Lajos 21 éves földműves haladt,
aki több lövést adott le revol-
veréből. A pisztoly egy alka-
lommal nem sült el és Székely
piszkálni kezdte. A fegyver vá-
ratlanul elsült és a golyó Lázár
Gusztáv 15 éves fiu hátába fu-
ródott. Székely azonnal orvos-
hoz vitte Lázár Gusztávot. Az
orvos kijelentette, hogy a sze-
rencsétlen fiun nem lehet segí-
teni, a lövés olyan súlyos, hogy
meg fog halni. Székely Lajos
elkeseredésében az udvar egyik
félreeső zugában öngyilkossá-
got követett el, főbelötte magát.
Azonnal kórházba vitték őt és
Lázár Gusztávot is. Székely
Lajos a kórházban meghalt,
Lázár Gusztáv felépülésében
biznak az orvosok.

**A verekedő szülők agyenta-
postlák gyermeküket.** Az óki-
ráláságbeli Gemenea község-
ben Radulescu Nicolai az utcán
összeverekedett különváltan élő
feleségével. Az asszony karján
levő kéthónapos gyermek a ve-
rekedés hevében a földre esett
és az eltapodás következtében
meghalt.

Tanitók, lelkészek, nőszövetségek figyelmébe!

Az Uj Cimborá, a megnyilvánuló érdeklődés alapján, mint eddig minden évben — közkívánatra ismét összeállítja *Őszi szindarab sorozatát* — amelyben található *Karácsonyi, anyáknap, vizsgái* és más alkalmi szindarabok. A sorozat ára portóval együtt 25 lej. Előre beküldendő! Ezen kívül külön füzetként megjelentette *Simon Sándor: „Karácsonyi örömök“* és *Kirjárné Kovács Emma: „Mikulás, Krampuszok és szegény kisfiu“* c. szindarabjait. A kettő egybefűzve, portókötséggel együtt csak 20 lej. Megrendeléseket már most elfogadunk a pénz előzetes beküldése mellett.

A megveszett szolgáló rémítette. Szeszics Lajos, Nagyváradon lakó, nyugalmazott főmérnök Farkas Zsuzsa nevű szolgálóján kitört a veszettség és a főmérnököt és öt tagu családját összemarta. A szerencsétlen leány borzalmas kínok között meghalt. Az összeharapott embereket a kolozsvári Pasztörintézetbe szállították gyógykezelés végett.

Megöltek a mérges gázok egy munkást. A billédi ceglgyárban a munkások egy tartályt tisztítottak. Három munkás egy nagy tartályban a mérges gázoktól elszédült. A szerencsétlenül járt munkásokat egy vágott léken keresztül sikerült kihuzni a tartályból. Hegyi Vilmos, munkás azonban már halott volt, mire kihuzták.

Görögkatolikus vallásra akar áttérni 100 ezer görögkeleti hívő. Nicolescu baiázsfalvi metropolita tárgyalásokat folytat Trifu nagyszabeni lelkésszel, akinek 100 ezer híve a görögkatolikus vallásra akar áttérni. A bukaresti ujságokban megjelent hír általános feltűnést keltett, mert egyik fél sem cáfolta meg.

Utjavítási bélyegeket kell ragasztani az utazási igazolványokra. A vasút igazgatósága körrendeletben utasította összes hivatalait, hogy az arcképes igazolványok kiállítására alkalmával alkalmazzák az utjavítási alapra vonatkozó törvényben előirt rendeleteket. A rendelet értelmében minden utazási igazolványra utjavítási bélyegot fognak ragasztani.

Halálos szerencsétlenség. Grobinger Simon, zilahi kereskedő és felesége elmentek hazulról. Négyéves kisfiuk felügyelet nélkül maradt az udvaron. A kisfiu felmászott az esővizes hordóra, amely deszkával volt befedve. A deszka letört, a kisfiu a vízbe esett és megfulladt.

Bicskázás Marosvásárhelyen. Sebestyén János szolgálégény és Szócs Ferenc munkás egy koresmában iddogáltak. A hajnali órákig békés hangulatban folyt a mulatozás, akkor azonban a szesz hatása alatt összevesztek. Mind a ketten egy leánynak udvaroltak és ez robbantotta ki köztük az ellentétet. Sebestyén Szócsot mellbeszurta, Szócs meghalt. A bicskázó székely legényt letartóztatták.

Súlyosmértű kanyarójárvány van Szilágysomlyón. Néhány héttel ezelőtt kanyarójárvány lépett fel Szilágysomlyón. A veszedelmes gyermekbetegségben hatvankét gyermek betegedett meg. A járványnak négy halálos áldozata van.

Oriási áradás volt Szíriában. Szíriában óriási felhőszakadások pusztítottak. Damaszkusz környékén valóságos özönvíz szakadt a vidékre. Nagyon sok község teljesen megsemmisült. A szerencsétlenségnek ezernél több halálos áldozata van.

Kilencven millió lejes örökség. Zsák József, rendelkezési állományba helyezett jegyzőt váratlan szerencse érte. Egy amerikai rokona meghalt és kilencven millió lej összegnek megfelelő örökséget hagyott rá. A biharamegyei Nagymaros községben élő jegyző megtette a szükséges lépéseket, hogy az örökséget felvegye.

Félméteres retek. Tecuci ókiralyságbeli községben óriási retek nőtt. A retek hatvanöt centiméter hosszú, legnagyobb szélessége negyven centiméter.

Agyontaposott egy gazdálkodót a falu bikája. A marosmegyei Mezőkölpény községben a falu bikája Porkoláb József gazdálkodót felöklelte és agyontaposta. A megvadult bikát csak estére sikerült lecsendesíteni.

Magyarország története japánul. Egy Japánban élő magyar ujságíró Petőfi Sándor költeményeit lefordította japán nyelvre. A fordításnak igen nagy sikere volt és ezért a magyar ujságíró elhatározta, hogy a magyar nemzet történetét megírja japán nyelven. A munka díszes kiállításban megjelent. A könyvben le van írva a magyar nemzet története az eredettől kezdve egészen a mai korig.

A szerkesztésért felel

GYALLAY DOMOKOS

Fajgalambok,

angol golyvások, rezgő pávák, angol parókások és Carrierek, vetők és komáromiak, német sirályok eladók.

Póstai szétküldés.

Papp M. Cluj, Str. Tebei 4.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZASZ FERENC



Ültessünk diófát!

Néhány hónap óta szigorú kormányintézkedés szabályozza a diófák kivágását. Szükség volt erre az intézkedésre, mert a diófa a legkitűnőbb műfát szolgáltatja és minthogy nagyon jól fizetik, veszedelmes méreteket öltött a diófák kivágása és külföldre való szállítása. Az új rendelkezések szerint diófát csak előzetes hatósági engedéllyel szabad kivágni és minden kivágott diófát jótolni kell olyan módon, hogy több diófa csemetét kell elültetni.

A diófa egyike a legigénytelenebb fának és emellett meglehetősen szép hasznot hoz. Ha nem is terem minden évben biztosan, de valamennyi termést évről-évre hoz és sokkal gyakoribbak diófáknál a nagy termések, mint más gyümölcsfáknál. Hibájául szokták felróni, hogy nagyon lassan nő. Erre nézve megállapíthatjuk, hogy a helyesen nevelt és helyesen ültetett diófák 8—10 éves korukban már teremni kezdenek és megfelelő gondozás mellett nagyon gyorsan fejlődnek.

Régebben azt tartották, hogy a diófacsemeté karógyökerét ültetéskor el kell vágni, követ kell tenni alája, hogy szétágazó gyökérzetet fejlesszen. Ez a felfogás haszontalan babonáság, mert a legújabb felfogás szerint a legszebb és legégszesebb diófát úgy lehet nevelni, hogyha egyenesen állandó helyére vetjük el a diót. Lagfeljebb annyit lehet ezen változtatni, hogy a dióvetést ágyásba végezzük el és a csemetéket úgy ültetjük át már egy éves korukban, hogy gyökérükről a föld ne hulljon le. Természetesen nagyon jó és mindenben megfelel a célnak a faiskolában nevelt diófa-csemete is, azonban annak kezelését szakszerűen kell végezni, amint arról a későbbiekben lesz szó.

Diófát főképpen olyan helyre kell ültetni, ahol nem fenyegeti fagyveszedelem. A diófa ugyanis nagyon érzékeny a késői tavaszi fagyokra, amelyek termését nagyon gyakran tönkreteszik. A talajban viszont nem válogatós, sőt ellenlétben a közfelfogással, nyugodtan ültethetjük nedves talajba is patakok és folyók partjára. Csak a vadvizes helyeket nem bírja, ahol a

víz a talajban nem áramlik. Kertekből, udvarokról, határmesgyékről, utak szegélyéről nem volna szabad hiányoznia. Sőt célszerűen be lehetne fásítani diófával az összes legelőket, mert az egymástól megfelelő távolságra ültetett diófák nemcsak az állatoknak nyújtanak védelmet árnyékukkal, hanem a legelő füvének fejlődését is elősegítik, mert a nagy napfény erejét árnyékukkal csökkentik.

A diófa magról való nevelésének két módja van. Szokták vetni ősszel egyenesen a helyére, vagy iskolába és szokták vetni tavasszal. A tavasszal vetendő magot télen át homokkal rétegezik össze és nedves pincében, vagy földbe ásva tartják, hogy az előcsirázás meginduljon. Újabb tapasztalatok szerint leghelyesebb ősszel elvetni, még pedig zöld héjával együtt, mert ebben az esetben leghibizosabb a csirázása tavasszal.

Ha a diófát nem állandó helyén vetés útján neveljük, hanem faiskolában neveljük, vagy faiskolából szerezzük be, nagy gonddal kell eljárunk az ültetés alkalmával. Őszi ültetésnél az ágakat nem szabad metszni. A gyökérzetet késéssel visszavágjuk, hogy erőteljes fejlődését biztosítsuk. A korona alakítást azonban csak nyáron szabad végezni. Azt tartják, hogy a diófa metszésének legjobb ideje a kánikula napjaira esik. Őszi ültetés alkalmával az elültetett csemeték tövét jól feltöltjük, hogy a téli fagy ne ártson meg a gyökereknek. Helyes dolog, ha a fiatal diófák törzsét is szalmával vagy kukorica kóréval bekötjük, hogy a fagykárt megelőzzük. Második évben már nem szükséges a fagy elleni védekezésre, ily nagy gondot fordítani. A tavaszi ültetés könnyebb, azonban gyakrabban kell öntözni, mint az őszi ültetést. Szükség esetén az őszi ültetés megmaradhat azzal az egy öntözéssel, amit elültetés alkalmával végzünk. A tavaszi ültetést azonban, különösen száraz tavaszon és nyáron a kiszáradás veszedelme fenyegeti és ezért gyakran kell öntözni.

Az elültetett diófa-csemetéket gondosan karóhoz kötjük, ha legelőre vagy utszélekre ültetjük megfelelő korlátokkal látjuk el, hogy állatok

és emberek ne tegyenek kárt benne. Gyakran megtörténik, hogy az elültetett diófánk kiszárad, azonban töről új hajtást nevel. A hajtásokból a legerőteljesebbet meghagyjuk és gondosan neveljük. Az előtörő többi hajtásokat gondosan visszavágjuk. *Ha tehát látjuk, hogy diófánk nem hajt ki, ne ássuk ki helyéről, mert a töről újból hajlhat és ez a hajtás rendkívül gyorsan fejlődik úgy, hogy hamarosan utoléri az olyan diófákat,*

amelyek megmaradtak és nem töről hajtottak ki.

A vetésre szánt diót válasszuk meg gondosan, ne legyen tulságosan vékony héju, mert az a szállítást nem bírja, a kulcsos dió sem felel meg termelésre. Most kell a vetőmagnak szánt diót kiválasztani és elvetni vagy rétegezni, mert később a dió bele nagyon kiszárad és sokat veszít csirázó erejéből.

Utasítások a „Gazdarejtvény“ megfejtéséhez!

Az állattartó gazda egyik legfontosabb kérdése az állatok takarmányozása. A takarmányozás az, mely az állat egészségi állapotára, fejlődésére, ennél fogva jó felhasználására és értékesítésére, legnagyobb befolyással van.

Elhatároztuk, hogy ezt a nagyon fontos kérdést állandóan felszinen tartjuk, mely célból lapunk alsó

részén „Gazdarejtvény“ cím alatt, alkalmat nyújtunk minden kedves olvasónknak, hogy állattartásra vonatkozó ismereteit felfrissítse és azok segítségével épen az állattartásban nélkülözhetetlen ajándékhoz jusson.

Rajta tehát kedves olvasóink! A nyíllal jelzett helyen vágjátok le a „Gazdarejtvény“ azon részét, mely „Megfejtések“ címet viseli. Töriés-tek ki tudásotok szerint a feltett öt kérdésre adandó feleletet.

A megfejtéseket legkésőbb f. hó

30-ig be kell szerkesztőségünknek küldeni, mely a megfejtések helyességét elbírálja és:

1. a mind az öt kérdést helyesen megfejtők között 10 csomagot, az 5-ik pontban megfejtendő szerből ki-sorsol és a megfejtőkhöz dijtalanul elküldet,

2. azok között pedig, akik a feltett kérdéseket csak részben, vagy azoknak csak egy részét fejtették meg, ugyancsak dijtalanul hasznos szaktanácsokat ad az állattartásra vonatkozólag.

GAZDAREJTVÉNY

minden olvasónk számára.

Itt levágni

Kérdések:

1. Mit nevezünk teljes értékű takarmánynak és melyek azok a növények, melyek ilyen takarmányt adnak?

2. Az állat mikor jut és mikor nem, ilyen takarmányhoz?

3. Milyen kórnak nevezzük az állatok azon megbetegedését, mely a nem teljes értékű takarmányok fogyasztásából származik?

4. Miben nyilvánul meg ez a kór és mely háziállatoknál fordul elő?

5. Melyik az a két ismert szer, melyet a takarmányhoz együttesen naponta hozzákeverve, ez a kór pár nap alatt elmúlik és az állat erőteljes fejlődésnek indul? (Könnyebbség kedvéért, a „Megfejtések“ rovatban kipontozzuk a két szer betűinek számát.)

Megfejtések:

1.

2.

3.

4.

5.

Egyik szer:

a másik pedig:

.....

.....

A megfejtő neve és pontos címe:

Derülátó jelentés. A földművelésügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint az őszi buza vetését az ország területén befejezték. A jelenés szerint idén nagyobb terület van őszi buzával bevetve, mint tavaly volt. A földművelésügyi miniszter derülátó jelentésével szemben megállapíthatjuk, hogy Erdélyben az őszi vetéseket a szárazság következtében még mindig nem tudták elvégezni, sőt nagyon sok olyan község van, ahol a vetéseket még sem kezdték, mert a talaj olyan kemény, hogy a gazdák a vetőszántást sem tudták elvégezni.



Két lejjel fog drágulni a cukor.

A cukorrépa és cukor árát megállapító bizottság befejezte munkáját. A bizottság határozatát jóváhagyás végett az iparügyi miniszter elé fogja terjeszteni. Hír szerint a cukor ára különként két lejjel fog drágulni.

Hogyan akarnak a romániai bornak külföldi piacot szerezni?

Negura, szövetségi miniszter tervezetet dolgozott ki a romániai bor értékesítésének módjára vonatkozólag. A tervezet szerint mindazokat az országokat, amelyek Romániától búzát vásárolnak, felkérnék, hogy minden ezer vagon buza után vegyenek át kétszáz vagon bort is. Németországgal sikerült ilyen egyezséget kötni.

Gabonaárak Nagybanányán.

Buza 460—480, árpa 394—514, zab 390—400 lej mázsánként.

Ipari rovat

Jorga fel akarja támasztani a céhéletet.

A magyar iparosság körében évek óta mozgalom folyik, hogy az iparos szervezetek kereteit úgy építsék ki, amint a régi céhek életében volt. Lapunkban közöltük, hogy legutóbb Kolozsváron folyt le szép ünnepség, amelyen a régi céhzászlókat felújították és felszentelték. Ugylátszik, hogy a román iparosok körében is hasonló mozgalom indult meg. Jorga tanár, volt miniszterelnök értekezletre hívta össze a román kisiparosok és kereskedők képviselőit. Az értekezleten javasolta, hogy tegyenek lépéseket a régi céhélet felújítása érdekében.

Más hurokat penget Pop Valér.

Az ország iparának erőszakos románosításáról közismertté vált Pop Valér, kereskedelmi és iparügyi miniszter november 5-én Kolozsváron járt, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara által rendezett állandó jellegű ipari kiállítás megnyitásán résztvegyen.

Természetesen ezt az alkalmat is megragadta, hogy miniszteri programjának sarkalatos pontjára: a román elemek minél nagyobb arányu bejuttatására az ipari életbe, rátérjen. Azonban ez alkalommal nem a tőle megszokott kardcsörgető beszédet mondotta, hanem részéről egészen meglepő hangon oly értelemben nyilatkozott, hogy ez a kérdés a kisebbségek és a románság kölcsönös megértése alapján oldható meg.

Hangoztatta, hogy az iparban senkinek a helyét sem

akarják elfoglalni, csupán az ipari életben eddig egyáltalában nem érvényesült román elemek a minél nagyobb arányu iparosodását akarják elősegíteni. Azonban az, hogy valaki román, még nem képesít arra, — mondotta a miniszter — hogy az ipari életben helyet találjon, ahhoz az egyéni érdem is szükséges.

A munkaügyi miniszter a pálfordulását meglepedéssel kellene tulajdonképpen tudomásul vennünk, ha nem élné lelkünkben az a gyanu, hogy ebben a hangváltozásban nagy szerepe van a közeljövőben megtartandó országgyűlési választásoknak is...

Nagy terheket visel a kisiparos.

Az iparosokat terhelő költségekre az alábbi adatok világítanak rá. Az egy segéddel és két inással dolgozó kisiparos alkalmazottjai után évente 4940 lej betegségélyző járulékot és iskolai illetéket fizet. Az állami adó 3500 lej, amihez városon még 900 lej városi adó, falvakon pedig megfelelő pótdadó járul. Így tehát az egy segéddel és két inással dolgozó kisiparos összes közterhei közel 10 ezer lej összegre rugnak.

Szigoruan fognak eljárni a kontárokkal szemben.

A kontár iparosok nagyon sok kárt okoznak a rendes ipar- engedéllyel működő iparosoknak. A munkaügyi minisztériumban bizottság alakult azzal a feladattal, hogy az engedély nélkül működő kontár iparosokat ellenőrizze és megbüntesse. A munkaügyi miniszter szigoru rendeletet adott a bizottságnak, hogy kiméretlenül járjon el a kontárokkal szemben.

Művelődési mozgalmak.

Hogyan növeljük gazdaságunk jövedelmét?

Tartsunk igénytelen, de hasznos kisállatokat!

A kisállatok életmódjáról, betegségeiről, hasznáról és értékesítéséről a következő szak-könyvekben olvashatunk: *Winkler*: Galambtenyésztés. Disz, posta és haszon-galambok. Külföldi és belföldi galambfajták, 39 képpel 173 lej. *Fent István*: A selyemhernyótenyésztés gyakorlati kézikönyve. Színes képekkel, rajzokkal, fényképekkel, táblázatokkal 68 lej. — *Andrássovich*: Házinyultenyésztés és értékesítés. Gerezna és angoragyapju-termelés. A házinyul különféle

fajtái, kezelése, betegségei, értékesítése. A hur és prémnyul, stb. 108 lej. — *Bakoss L.*: A tyúk tojáshozamának fokozása. 15 képpel 42 lej. *Bakoss L.*: Gazdasági baromfiteyésztés és 31 színes képpel, 190 fényképpel és rajzzal 270 lej. *Báldy B.*: A baromfiteyésztés, galamb és házi nyultenyésztés kötve 102 lej. *Illés L.*: Nyul- és kecsketenyésztés 136 lej. Megrendelhető a Minerva irodalmi intézetnél Cluj Str. Baron L. Pop 5.

Küldjük be válaszainkat a Magyar Nép pályázatára.

F. év október 23-iki számunkban közöltük a Magyar Népkönyvtár jubileumi pályázatának feltételeit és a sorozatban megjelent 53 könyv címét.

Pályázatunk célja az, hogy közelebbről megismerjük az olvasóközönség véleményét a könyvsorozatról és kívánságait az ezutáni könyvekre vonatkozólag. Tudnunk kell azt, hogy mennyire sikerült felkeltenünk könyveink iránt eddig az érdeklődést, mennyire olvassák azokat és nem utolsósorban tudnunk kell azt is, hogy milyen hiányokat kell ezután pótolnunk.

Külön súlyt helyezünk arra, hogy olvasóink részt vegyenek a szerkesztés munkájában azzal, hogy a könyvtárban igényeiknek megfelelő könyvek felvételét ajánlják.

Az érdeklődés már megindult, de nem lenne teljes a pályázat sikere, ha az olvasóknak egy-egy csoportja kimaradna. Könyveinknek arra a csoportra tett hatását ilyenformán nem ismerhetnők meg, s ez által a könyvsorozat ezutáni összeállításánál sem vehetnők figyelembe. A pályázat 1938 január 1-én jár le, de kérjük olvasóinkat, hogy ne várják a határidőt, hanem küldjék be még ma válaszaikat címünkre. (Cluj, Str. Baron L. Pop 5.) Egy, négylejes levelező-

lap ellenében több mint 100 lej értékű könyvet nyerhetnek, ha pályázatunkra a legpontosabb választ írják meg rajta.

A jubileumi pályázat feltételei:

I. Olvasók és könyvtárosok számára.

1. Mely könyveket olvasta a Magyar Nép könyvtárából?
2. Milyen uton szerezté be azokat? (vásárolta, kölcsönkapta, milyen könyvtárból?)
3. Melyik kötet nyerte meg leginkább tetszését és miért?
4. Mit olvasna el még egyszer?
5. A nem olvasottak közül melyek érdeklik?
6. Milyen tartalmú könyvekkel szeretné szaporítani a „Magyar Nép” könyvtárát?

A legsikerültebb és legpontosabb válaszokat értékes könyvajándékokkal jutalmazzuk. Összesen 15 díjat fogunk kiosztani. A beérkezett pályázatokat a Magyar Népből nyugtázzuk és a pályázat eredményét, valamint a díjat nyert pályázatokat ugyanott közöljük.

II. Könyvtárak vezetői számára.

Az előbbi pontokra beküldött pályázat mellett, könyvtárak vezetői, gondnokai stb. küldjék be a következő két pontra is válaszukat:

1. A „Magyar Népkönyvtár”-nak mely kötetei találhatóak könyvtárukban? Hány példány-

ban?, melyek a legolvasottabbak? 2. Az ötvenhárom megjelent kötet közül melyekre lenne még szükségük?

A legpontosabb kimutatást díjazni fogjuk. Ugyancsak díjat osztunk ki azon könyvtárak vezetői között, akiknek körzetéből az első számú pályázatra legtöbbben pályáznak, valamint akiknek körzetéből legtöbb díjnyertes válasz érkezik. Előnyben részesülnek a bírálóknál azon könyvtárosok pályázatai, akik az első hat pontra is pontos választ küldenek.

Sanghaji éjszakák. A háború előtti Shangaj színes éjszakáival és a háborus Sanghaj borzalmairól rendkívül érdekes interjúban számol be a *Déli-báb* új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

IPAROSOK FIGYELMÉBE!

AZ IPAROS

az új területek kis- és közép-
iparosainak országos hetilapja.

Megjelenik minden pénteken 10
nagy oldalon. - Előfizetési ára
negyedévi 75 lei. Kérjen mutat-
ványszámot a kiadóhivataltól:

Arad, Str. Brătianu 18.
Iparos-Ötthon.

Olvassátok a „Keleti Ujság”-ot!

Sohasem felejttem el azoknak a tavaszoknak csendülését, amelyeket vele töltöttem a gyümölcsösben. Elhitt, elvitt magával. Megmutatta a várandós rügyet, a szinte kicsorduló dus nedveket, a készülődő életet a kis és nagy fákban egyaránt. A fűzfák alá is elvitt s levágva egy ép gallyat, sipot csinált s mikor elkészült, megfuvatta velem. Csodaszépnek találtam a hétélyukas furulyácska hangján, pedig tán csak azért volt oly elragadó, mert közreműködésem folytán zendült meg a kótavaszi boldog áradatban. Elnéztem, hogyan dolgozott s amiben lehetett, segítettem neki. Milyen boldog voltam, ha ügyeskedésem hasznára vált! Soha életemben nem játszottam én, nem szókoztam én ennél élvezetesebben, vigabban. Nem, nem volt ez munka, de úgy látszik, apámnak se.

De nemcsak ilyen munkát végzett ő, sok szót is ezen felül. Nem kényszerített egyikhez sem, csak úgy észrevétlenül, kicsinyég belevont ebbe is, abba is. Játéknak hagyta nekem. Amíg jól esik. Én azonban nem mentem el ilyenkor tőle semmiért sem. Hol talált volna serdülő képzeletem több alkalmat, hogy a valóságok talaján egészségesebben fejlődjek és edződjék, mint az ő tanmutatása alatt!

Szegény apám például harangozó is volt. Ezért külön néhány pozsonyi mérő buza járt neki. A hajnali, déli és esti harangszó az ő kötelessége volt. Nem szégyenelte, egész bizonyosan állíthatom róla. Pontosan jelezte mindig az időt. Én hisz a harangszó mindig bizonyos áhitatot, ünnepi érzést kelt a szívekben. Láttá, érezte e különben jelentéktelennek látszó munka felsőbbiségét s azt a szárnyas szót, mely behatol a kunyhók fele alá, a kitárt keblü, pusztá majorokba és a falukiságból néha oly keveset vevő parlagi szívekbe. Nem emlékszem, mondta-e ezt nekem, figyelmeztetett-e reá, de az én emlékezetemben ezek a harangzásoknak ideje ilyen formában vértől töltött be. Hányszor látom képzeletben az egykori haranglábat, hallom a csendülő, vidám harangszót. És mennyire megszépült mindez az évek folyamán bennem! Köszönöm, apám, hogy megadadál vittél!

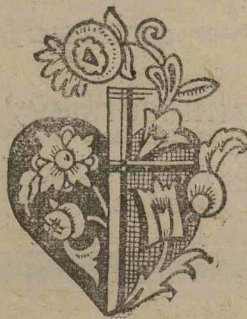
Sétára, kirándulásra, kisebb útjára is elvitt magával. Most is érzem vezető kezét, mellyel megfogta az enyémet. Elmentünk az erdőbe. Milyen kérdésem volt s ő ezeken a kérdéseken át fejezte el bennem egy-egy kedves eszményét, mely azóta nőtt, növekedett s ha valami szépet látottam életemben, bizonyára belőlük is sarjadt.

Egyszer azt mondta, hogy vigyem magammal a kis kosaramat, erdőbe megyünk. Ragyogó juliusi reggel volt, korán indultunk, hogy a nap ne tüzzön oly erősen ránk. Az erdőben jó mélyre jutottunk el. Gyönyörű, elragadó érzést lopott az erdő szépsége gyermekszívembe. Egy helyen megálltunk egy kis tisztáson. Óriási tölgy feküdt a földön, kivágva. Barna kérge magasan látszott ki a körüle sarjadó zöldből. Fáradtak voltunk, leültünk a nagy fa törzsére. Hát amint körültekintek: piros számócaúknak száz meg száz szeme kacagott felém. A fehér számócavirágok, a piros szemek, a sötétzöld levelek bűbajos, eleven színvegyületére rásütött a délelőtti nap, másutt meg az árnyék sötétlett, de az is mily kedvesen. Azt mondják, a gyermeknek nincsen még érzéke a szép iránt. Bizony, én gyermek voltam, bizony én éreztem a szépség gyönyörét ottan.

Ettünk számócaúkat és megtelítettük a kis kosarat, hogy anyáknak és kisebb testvéreimnek is vigyék. Nem minden a mienk, tanított engem az a tett, adjunk azoknak is, kiket szeretünk, másoknak is. Legyünk figyelmesek. Im, a szeretet gyakorlata! Nem rideg a szabály, gyönyörű, gyönyörködtető valóság, élet! Műveltségünk egyik alkotórésze.

De miért rajzoljam tovább. Az én apám nekem lélekben is igaz apám volt. Nem hagyott el önzően, megosztotta velem is lelke szépséges tartalmát. Megindította lelki működéseimet, megalapozta világfelfogásomat, az élet mélyebb oldalait világította meg szememben, erőszak nélkül, szinte játszva. Pedig nem tett semmi különöset, csak szeretett, magához ölelt, de nem a majom szeretetével, hanem az ember, a férfi igaz, egyszerű érzetével.

Korhadó keresztje fölé vallomásomat helve írtam el borostyánul.



NEVETŐ FEJFÁK.

— Szöcs Albert gyűjteményéből. —

Ki e sirban nyugszik,
Kék ingbe, gatyába,
Negyven esztendőt volt
Kabának gulyása;
Ismerte a község
Apraja és nagyja,
Azért is nincs neve
Ide kijaragva.

*

A sparherdnél állott
S kavarta a rántást,
Amikor a halál
Tőn rajta egy rántást!

*

Itt nyugszik Kóro György
Messzi a várostól,
Most sincsen egyedül,
Mert fekszik párostól;
Egy napon haltak meg
Ő és élettársa,
A halál két legyet
Ütött egy csapásra.

*

Itt nyugszik Nagy Károly
de nem békességgel,
Mert egy sirba tették
a feleségével.

Bizony furcsa némely halál,
Olyan mint a mókusmadár
Vala nevem Bodó Ferke,
Elnézésből vertek fejbe,
Mert hát akik nekem estek,
Zöld Pistára leselkedtek,
Leültének engem végül . . .
S így haltam meg szivességből!

*

E tölgyfának árnyékában
Hős Saláta Imrének,
Nyugszik teste a sirjában,
Vége dicső létének,
Ő volt aki elől ment,
Ha hátrált a regiment!

*

Ejnye komám, Kanál Vendel,
Hogy elbánt a halál kenddel!
De hát az már régi divat,
Hogy így jár, kit az Ur hivat!

*

Aki ezt a fejfát nézi,
Tudja meg, hogy Susták Trézsi
Hátán fekve, itt azt kéri,
Hogy bűnéért majdan néki,
Bocsásson meg a Mennybélil

Figyelem!**Figyelem!**

LOTERIA DE STAT

Négy hónap alatt **179.742** nyeremény **412,282.200** lei értékben.

Ne szaladjon el a szerencséje elől.

Az Állami sorsjegy bárhol lenne Ön, megtalálja.

Egy negyed sorsjegy osztályonként — — — **200** lei
Egy egész sorsjegy osztályonként — — — **800** lei

Apróságok • Adomák

Hires órák.

A párisi világkiállításon óra-kiállítás keretében sok történelmi nevezetességű órát állítottak ki. Az órák közül egyik legnevezetesebb *Harun Al Rasid* órája, amelyet annakidején *Nagy Károlynak* ajándékozott. A fémből készült vízi-óra számlapján apró golyó forog, a lepergő víz hatására minden órában kis golyó ütődik egy harang-szerkezethez és a harang-szerkezet kiveri a pontos időt. Minden ütés után az óra elején levő diszítés kinyilik és tizenkét lovas léptet elő. A lovasok meghajtják magukat és eltűnnek az órában. Kiállították a *strassburgi toronyóra* mintáját is. A *strassburgi toronyórának* az a nevezetessége, hogy készítőjét annakidején megvakították, hogy más helyen ne készíthesse el az órát. Látható a kiállításon *XIV. Lajos király órája* is. Ennek az órának érdekes története van. Az órán valamikor a király alakja volt látható ülő helyzetben. Minden óraütés-kor megjelentek előtte a többi európai fejedelmek és uralkodók, hogy hódolattal meghajoljanak. A legmélyebb meghajlást *III. Vilmos angol király* végezte. Egyszer az óra rugója eltört. *XIV. Lajost* a rugó lefordította trónjáról és az angol uralkodó lábai elé dobta. Az órarugó eltöréséért perbe fogták az órát és nyolc esztendei börtönbüntetésre ítélték.

A német szövőipar csodája.

A városi nők bundájához használt prémek ára az utóbbi időben nagyon megdrágult. Nemesebb prémbundákért óriási

összegeket fizetnek. A legdrágább prémét szolgáltatják a göndörszőrű karakul juhok bányái, amelyeknek tenyésztése ujabban nálunk is több helyen megkezdődött. A karakul bányók prémjéből készülnek az ugynevezett perzsa bundák. A németek teljesen függetleníteni akarják magukat a külföldi áru behozatalától és így elsősorban a fénnyüzési cikkeknek számító prémek külföldi vásárlásától. — Ezért a német szövőgyárakban évek óta kísérletet folytatnak mesterséges prémek előállítására. Sikerült is a kérdést elégitő módon megoldani. A német szövőgyárak olyan mesterséges perzsa prémét állítottak elő, amely első tekintetre alig különböztethető meg a valódi prémtől. Minősége, tartósága s főképpen a hideg ellen védelmet nyújtó képessége teljesen egyenlő értékű a valódi perzsa prémmel. Emellett a mesterséges perzsa prémből készült bundák ára huszszor olcsóbb, mint a valódi prémből készült bundák ára. A német gyárak nagyban gyártják a mesterséges perzsa prémét és rövid idő alatt el fogják árasztani mesterséges prémből készült bundákkal az egész világot.

A háborus srappnell tüszentéssel került napvilágra.

Egy Dwyer nevű ausztráliai lakos a világháború alatt az angol hadseregben teljesített szolgálatot. Egy ütközet alkalmával srappnell-lövés érte. A srapp-

Vérszegény, sápadt, étvágy alán, legyengült és gyakori fejfájásban szenvedőknek teljes gyógyulást nyújt a

Dr. Földes-féle

FERRROL Vastáplikör.

A eghatásosabb és legeredményesebb hizlaló, erősítő vér és izomgyapító szer. — Minden gyógyszerárban és drogueriában **100** — Lei egy üveg

nell egyik darabja olyan szerencsétlenül ékelődött a koponya és orresontok közé, hogy az orvosok nem merték műtéti úton eltávolítani. Dwyer közlebről meg volt hülve és nagyokat tüszentett. Egy tüszentés alkalmával a fillér-nagyságu srappnell-darab a szájpadráson keresztül a szájába esett és így Dwyer szerencsésen megszabadult tőle.

Elnyelt az óriáskigyó egy iskolásgyermeket.

Az indiai Madras-tartomány egyik falujában a tanító egy engedetlen iskolásfiút büntetésből a faskamrába zárt. Mikor a faskamrába ment, hogy a fiút a büntetés alól felmentse, a kamarában nagy rémületére nyomát sem látta a gyermeknek, ellenben egy kövérre dagadt óriáskigyó volt a kamrában. A kigyót agyonverték és felhasított gyomrában megtalálták a gyermeket, aki még életben volt de a kórházban meghalt.

Használat előtt meg kell rázni!

— Milyen az új szolgalegény?
— Olyan, mint a rossz óra, ha azt akarom, hogy járjon, előbb meg kell rázni.

Játszának bizalommal a Loteria de Stat

COLECTURA OFICIALA-nál

Foelárusítóhely: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 46.

Tanácsadó.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskerő levélhez mellékeljenek 20 lejt, orvosi tanácsokért 30 lejt), bonyonyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ írásban kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beüldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

F. L. A tanács nagyon helyes volt. Újabban tudományos intézetekben végeztek vizsgálatokat a savanyúkáposzta besavanyításának módozataira vonatkozólag. Megállapították, hogy sokkal jobb ízű és tartósabb savanyúkáposztát nyerünk, hogyha besavanyítás előtt a káposztafejeket alaposan megmossuk. A káposztafejek megmosása alkalmával a káposzta helyes megsavanyodását gátló vagy befolyásoló csirák megsemmisülnek és a káposzta savanyodását előidéző erjedési folyamat hibátlanul folyik le.

L. T. A levelében felvetett kérdés rendkívül nagy fontossága. A vaj és általában a tej és tejtermékek valóban könnyen közvetíthetnek fertőző betegségeket. A gümőkóros tehenek tejének felhasználása és feldolgozása vajnak, sajtnak kétségkívül veszedelmeket rejt magában. Tekintettel arra, hogy a kérdés közérdekű és rövid tanács formájában nem intézhető el, lapunk egyik közelebbi számában cikk keretében fogjuk feldolgozni.

L. J. Betegségét nem írta le pontosan. Abból, hogy egyszerre egy időben fáj a feje és a gyomor tájéka, nem tudjuk megállapítani, hogy milyen betegségben szenved. Az együttes gyomor és fejfájásnak nagyon sokféle alapoka lehet. Mint írja levelében, idegességre gyanakszik. Ebben a tekintetben nem tudunk tanácsot adni, mert alapos orvosi vizsgálatnak kell eldöntenie, hogy melyik szerve beteg. Kérjük, forduljon panaszával orvoshoz, mert csak alapos vizsgálattal lehet megállapítani a baj okát.

Többeknek. A konverziós törvény módosítására vonatkozólag olvassák el tudósításunkat a hírek között. Önöket a módosítás nem érdekli, mert falusi adósokra nem vonatkozik.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Gy. I. Bélzerénd. K. A. Ujvársánd. N. I. Györgyfalva. L. F. Nyárádselye. V. M. Berekeresztur. H. J. Facsád.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Vidéki megbízottaink előfizetőink felkérését tovább folytatják s a rendelkezésükre bocsátott kimutatás alapján az előfizetési díjakat felveszik. Kérjük azon előfizetőinket, akiket a megbízottak felkeresnek, hogy szabályszerű nyugta ellenében fizessék le a feltüntetett hátralékot. Ez annál is inkább fontos rájuk nézve, mert az 1938. évi könyvnapárunk összeállításában van s azok részére, akik kellő időben kifizetik, vagy kifizették a díjat, az első szálmánnyal még ezen év folyamán elküldjük a könyvnapárt.

N. G. Hegyközsátság A bejelentett új előfizetőknek a naptárt is megküldjük, mert a díjat befizették. Egyébként köszönjük az új előfizetőknek s kérjük értesítését, hogy a Magyar Nép könyvtárából ajándékképpen melyik könyveket küldjük el.

Dálnoki előfizető. Ugy a „Magyar Nép” könyvtárában megjelent könyvek árait, valamint más kiadásunkban megjelent könyveket, beküldheti bélyegben. Gárdonyi Géza Göre Gábor című könyve megrendelhető a Minerva könyvkereskedésben Cluj, Str. Reg. Maria 1. A Göre Gábor könyvekből 10 kötet jelent meg s mindenik kötet teljesen önálló. Ara darabonként fizve 68 lej, amelyhez hozzájön még 15 lej portóköltés. Ugyanis a könyveket csak ajánlottan küldjük meg, mivel így biztosan kézhez jut. Kérjük tehát a fenti címhez fordulni megrendelés végett. Ugyancsak kötvé darabonként 136 lejbe kerülnek.

Figyelmeztetés! A „Gazdarejtvény” megfejtesében résztvevőket figyelmeztetjük arra, hogy a megfejteseket sem levélben, sem levelezőlapon nem fogadhatjuk el, hanem kizárólag csak a kivágott és kitöltött szelvény alapján, melynek az elválasztó vonaltól jobbra eső „Megfejtesek” című részét kell kitölteni, pontos címmel ellátva s hozzánk beküldeni.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: F. S. Jé Marosnagylák 155, I. P. Detta előfizetése rendben 1937. dec. 31-ig, Sz. L. Pankota 1950 (levele szerint könyvvel), S. L. Bihar 150 (1937. dec. 31-ig), V.

G. Czegöd 150, (r. 1936. dec. 31-ig) T. I. Hatolyka 300, Hegyközsátsátról: N. G. 150, P. B. 75, P. K. 75, M. M. 75, M. J. 75 és Sz. L. 150, B. J. Krasznabélték 130, B. M. Homorodalmás 146, D. M. Korond 155, F. S. Magyarkapud 155, H. F. Magyarfráta 155, Sz. D. Székelyszent-erzsébet 150, P. L. Mizmagyaros 155, Cs. P. Gátalja 155, O. P. Majlátfalva 455, V. A. Folya 155, B. J. Gátalja 155, B. I. Porgány 155, Sz. S. Majlátfalva 155, Cs. Gy. Folya 155, Cs. S. Gátalja 155, Cs. A. Szentgerice 155; Nagyölyvesről: B. K. 143 és Sz. D. 110, V. J. Marosludas 155, Sz. J. Tornya 150; Ujvársándról: Cz. M. 150 és K. A. 85, D. I. Papoc 150, Á. L. Fekete-tót 150; Barátosról: A. J. 155, (r. 1938. ápr. 1-ig), B. F. 155, (r. 1938. ápr. 1-ig), M. A. 155 (r. 1938. júl. 1), és R. J. 155 (r. 1938. máj. 1-ig), W. K. Moricföld 155, A. P. Kis-kapus 155; Székelyszomborról: M. M. 150, M. J. 150 és R. M. 150, K. J. Moricföld 155, H. J. Hidalmás 155, H. P. Nagyköcse 130, B. P. Székelyvaja 120, H. E. Mezőszent-mihály 155, P. F. Piski 155, Sz. I. Kisiratos 150, B. M. Istvánháza 155, K. S. Bulgártelep 85; Lukasfalváról: Kádár G. 150, Kakassy G. 150 L.

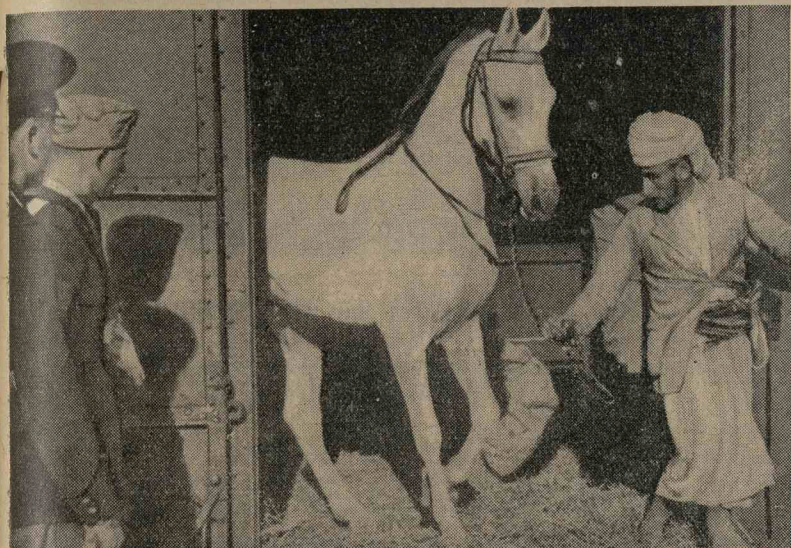
Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lejt. Legkisebb hirdetés 50 lejt. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lejt. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lejt. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelég leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyancsak az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltésért.

Mezőségi talajban és klimában nevelt három éves oltványok kaphatók **Benczédi Márton** faiskolájában **Suaqu-Magyarszovát**, p. u. Mociu, jud. Cluj.

Olesón eladó 176 hold birtok épületekkel. Településre alkalmas. **Dr. Orosz Pál Eliseni-Szent-erzsébet**, p. u. Vánatori, jud. Odorheiu.

Nutria (mocsári hód, Sumpfbiber) tenyésztőrsz, amely egy pár öregből és egy pár fiatalból áll, a hely nem megfelelőége miatt sürgősen eladó. Az állatok pedigrevel bírnak és romániai születésűek. Prórjuk elsőrangú sötét maró színű. Cim a kiadóban.



Az arabok ajándéka.

A békeszerződések újra rendezték Törökország területét s az arab származású népeket önállóították. Az új országok most egymás közt is viszálykodnak, de elégedetlenek az angolokkal szemben is, akik befolyást akarnak gyakorolni az arabokra. — Ezek az angol befolyás ellen az olaszoknál keresnek védelmet. Közlebről nagy tisztelgést rendeztek Mussolininál és fehérek arab méneket vittek ajándékba az olaszoknak. Képünk az arab mént gondozójával együtt a megérkezés percében mutatja be.

Devőt várnak az almaftermelők!

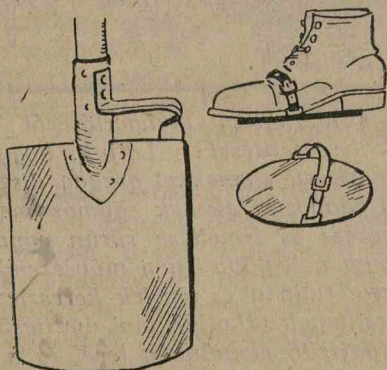
Az almaftermes értékesítése, amint azt előző számunkban sajnálattal állapítottuk meg, egyes vidékeken nagy nehézségekbe ütközik. Képünk Naggyeneden, Szergely János leszedett és a fák alatt felhalmozott gyümölcsterméséről készült. A nagyobb fákon — amint értesülünk — 20 métermáza alma is termett. Szergely János ama kérését, hogy küldjünk devőt kitünő almájára, lapunk más helyén közvetítjük az illetékes Erdélyi Gazdasági Egyletnek.



Tanuld meg!

Hogyan lehet könnyebbé tenni az ásást!

Ásás alkalmával nagy erőt kell kifejteni lábball végzett izommunka útján. Az ásás következtében ezért a cipő rendszeren tönkre megy



vagy legalább is sokat romlik. Képünkön bemutatjuk, hogy az ásóra szerelt célszerű szerkezet útján hogyan lehet könnyebbé tenni az ásást. Bemutatjuk továbbá, hogy a cipőtalpra csafolt alátéttel milyen módon lehet megvédeni a cipőtalpat a rongálástól?

Idegcsillapítószer van a komlóban.

A vizsgálatok szerint a komlóban jóhatású szer van, amely idegcsillapító és megnyugtató hatása. A tapasztalatok szerint álmatlanság esetén kitünően beválik. Tekintettel arra, hogy a sörfőzés alkalmával komlót is használnak, a sör álmosító hatását a komló említett hatóanyagának tulajdonítják. A komlóban levő kitünő gyógyszer mindenképpen indokoltá teszi, hogy a komló felhasználása kenyérsütés alkalmával népszerűsödjék. A komlókenyér nagyon tartós, kitünő ízű és amint az elmondottak igazolják, nagyszerű egészségi hatása van.

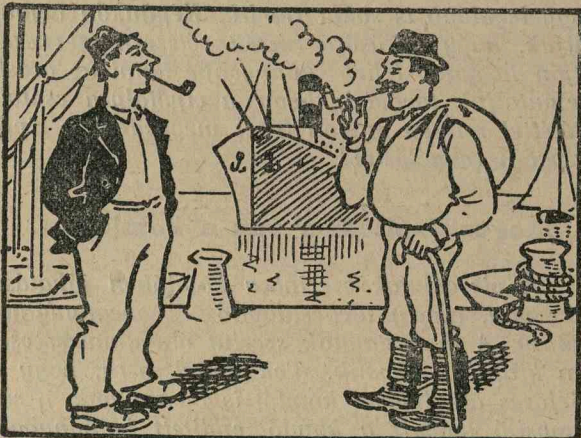


Barna égen felhők gyűlnek,
Tücsök már nem hegedülget,
Csak kinek van enni, amit:
A Magyar Nép erre tanít.

Evés közben vigyázzunk arra, hogy ne nyeljük csontot!

A lenyelt csontok és csontszilánkok nagyon súlyos következményekkel járhatnak. A szájüregbe, nyelőcsőbe megakadt csontok eltávolítása, ha kellő időben orvos kerül a beteghez, aránylag nem nehéz dolog, ha azonban a csontszilánk bejut a gyomorba és a belekbe, nagyon súlyos betegségek állhatnak elő. Bélátjurdás keletkezhet és hashártyagyulladás léphet fel, amely legtöbb esetben halálos kimenetelű. Különösen a szárnyasok húsnak evésénél ügyeljünk, mert a szárnyashussal kerülhet legkönnyebben csont a gyomorba és belekbe. A megállapítások szerint a két és fél centiméternél rövidebb csontok aránylag a legkevesebb bajt okozzák. Az ennél hosszabb csontok nagyon könnyen idézhetnek elő súlyos zavarokat. A négy centiméternél hosszabb csontok súlyos veszedelmet jelentenek.

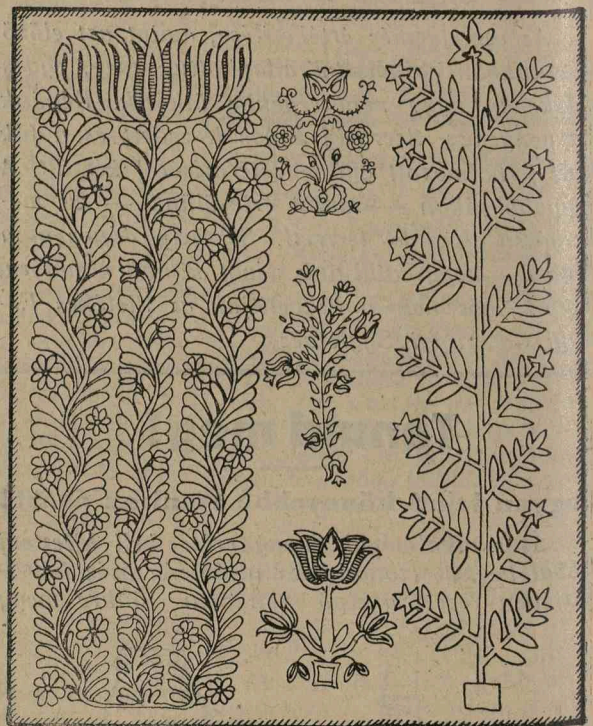
A kikötőben.



— Hol van kend otthon? — kérdezik a székelyt, aki egy hajón tesz szolgálatot.
— Mi tengerészek mindenütt otthon vagyunk! — mondja a székely.
— És hol van a menyasszonya?
— Otthon.

A csont lenyelése után kifejlődő tünetek attól függenek, hogy a csont vége hegyes, szilánkos, vagy pedig tompa. Az éles szilánkok nagyon könnyen okoznak bélsérülést.

A magyar disztítés alapformái.



Mai számunkban mángorlófáról (lapicka) mutatunk be disztítéseket. Látjuk, hogyan lehet egészen egyszerű elemekkel gazdag disztítést előállítani. Ugyanazon elemek egymás mellé, vagy fölé helyezése és ismétlése sűrűn egymás mellett, megvan a legtöbb nép művészetében, egyszerű rózsza, tulipán és levelek keresztveződéséből előállott csillagok alkotják mai disztítésünk virág elemeit, földiszító elemünk a levél és a szár. Az izléses ismétlés éltető eleme ezeknek a disztéknek.